

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

23 janvier 2007

PROJET DE LOI

**relatif à la procréation médicalement assistée
et à la destination des embryons
surnuméraires et des gamètes**

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. BULTINCK

Art. 4

Compléter cet article, dont le texte actuel formera le § 1er, par un § 2, libellé comme suit:

«§ 2. — La procréation médicalement assistée est destinée à répondre à la demande parentale d'un couple composé d'un homme et d'une femme majeurs, en âge de procréer, qui sont animés d'un projet parental commun inscrit dans le cadre d'une relation stable et affective depuis au moins 2 ans.

Elle a pour objet de remédier à la stérilité, l'infertilité ou l'hypofertilité d'un couple dont le caractère pathologique a été diagnostiqué par un médecin spécialiste ou d'éviter la transmission à l'enfant ou à un membre du couple d'une maladie grave».

Document précédent :

Doc 51 **2567/ (2006/2007)** :
001 : Projet transmis par le Sénat.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 januari 2007

WETSONTWERP

**betreffende de medisch begeleide
voortplanting en de bestemming van de
overtallige embryo's en de gameten**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER BULTINCK

Art. 4

Dit artikel, waarvan de huidige tekst § 1 zal vormen aanvullen met een § 2, luidend als volgt:

«§ 2. — De medisch begeleide voortplanting moet ingaan op het verzoek van een koppel bestaande uit een meerderjarige man en vrouw die de leeftijd hebben om zich voort te planten en die samen een kindwens hebben in het kader van een stabiele, affectieve relatie van minstens twee jaar.

Ze streeft ernaar de steriliteit, onvruchtbaarheid of subfertiliteit te verhelpen van een koppel, die volgens de diagnose van een gespecialiseerd arts pathologisch is, of te voorkomen dat een ernstige ziekte aan het kind of aan een lid van het koppel wordt overgedragen.».

Voorgaand document :

Doc 51 **2567/ (2006/2007)** :
001 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.

JUSTIFICATION

Il importe de définir les indications médicales qui justifient le recours à une procréation médicalement assistée. La procréation médicalement assistée ne doit pas devenir un mode alternatif de procréation, mais doit rester un remède à l'infertilité, à la stérilité et à l'hypofertilité, inscrit dans un processus médical de soins.

L'utilisation de ces techniques doit toutefois aussi être permise dans le cas d'affections plus rares, telles les affections génétiques, ou plus spécifiquement, pour éviter la transmission du virus du sida à l'enfant à naître.

L'infertilité qui découle de l'absence de partenaire de l'autre sexe ou de l'âge d'un des deux partenaires ne constitue pas une indication légitime pour recourir aux techniques de procréation médicalement assistée.

Nous voulons réserver les techniques mentionnées ci-dessus à des couples hétérosexuels stables.

Par ailleurs, la procréation médicalement assistée doit offrir une réponse au désir d'enfant d'un couple.

N° 2 DE M. BULTINCK

Intitulé du chapitre II

Remplacer l'intitulé du chapitre II par l'intitulé suivant:

«*Chapitre II – Interdiction générale de diagnostic génétique préimplantatoire*»

JUSTIFICATION

En règle générale, le diagnostic génétique préimplantatoire est interdit. Il n'est autorisé que dans des circonstances exceptionnelles. Il serait dès lors préférable de le faire apparaître clairement dans le titre de ce chapitre.

N° 3 DE M. MONFILS

Art. 4

Apporter les modifications suivantes:

1) **à l'alinéa 1, supprimer les mots** «,agées de 45 ans maximum»;

VERANTWOORDING

Het is belangrijk te definiëren welke medische indicaties het beroep verantwoorden op medisch begeleide voortplanting. Medisch begeleide voortplanting mag geen alternatieve voortplantingswijze worden, maar moet een middel blijven tegen onvruchtbaarheid, steriliteit en subfertiliteit, dat deel uitmaakt van een proces van medische zorgverlening.

Het gebruik van die technieken moet evenwel ook worden toegestaan bij zeldzamere aandoeningen, zoals de genetische aandoeningen, of specifieker om te voorkomen dat het aids-virus aan het ongeboren kind wordt overgedragen.

Onvruchtbaar als gevolg van het ontbreken van een partner van het andere geslacht of van de leeftijd van één van beide partners zijn geen gewettigde indicaties om een beroep te doen op de technieken van de medisch begeleide voortplanting.

De ondertekenaar wil bovenvermelde technieken voorbehouden voor stabiele heteroseksuele koppels.

Overigens moet de medisch begeleide voortplanting een antwoord bieden op de kinderwens van een koppel.

Nr. 2 VAN DE HEER BULTINCK

Opschrift hoofdstuk II

Het opschrift van dit hoofdstuk vervangen als volgt:

«*Hoofdstuk II – Algemeen verbod voor pre-implantatie genetische diagnostiek*».

VERANTWOORDING

Pre-implantatie genetische diagnostiek is in regel verboden. Het is slechts toegestaan in uitzonderlijke omstandigheden. Dit zou dan beter blijken uit de duidelijkheid van de titel bij dit hoofdstuk.

Koen BULTINCK (Vlaams Belang)

Nr. 3 VAN DE HEER MONFILS

Art. 4

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1) **in het eerste lid de woorden** «van maximum 45 jaar» **weglaten;**

2) **à l'alinéa 2, supprimer les mots** «,agées de 45 ans maximum»;

3) **à l'alinéa 3, supprimer les mots** «,agées de plus de 47 ans».

JUSTIFICATION

Dans la vie sexuelle, il n'y a d'autre limite au désir d'enfant que biologique. La PMA (procréation médicalement assistée) n'est qu'une simple technique permettant de remédier à l'infertilité. On ne voit pas pourquoi il faudrait mettre des limites d'âge.

Pourquoi 45 ans et pas 45 ans et demi? Pourquoi une implantation d'embryons jusqu'à 47 ans et pas 48 ans?

La question n'est pas d'imposer par voie législative une limite discrétionnaire mais plutôt de savoir si la femme est en état d'entreprendre et de mener à bien sa grossesse, dans de bonnes conditions pour elle-même et son enfant.

C'est évidemment au médecin d'apprécier cette situation.

Dès lors, on ne voit pas pourquoi l'article 4 impose des limites d'âge sauf... si l'intention réelle mais cachée est d'empêcher la naissance d'enfant dont la mère présenterait une différence d'âge trop importante pour l'élever correctement. Ce serait un contrôle social inacceptable, une atteinte à l'autonomie des personnes.

Pourquoi célèbre-t-on à l'envi la «réussite sexuelle» de certains artistes qui deviennent pères à plus de 70 ans alors qu'on interdirait aux femmes d'être mères à n'importe quel âge pour autant que, sur le plan naturel, leur santé ne soit pas en péril.

N° 4 DE M. MONFILS

Art. 6

À l'alinéa 2, 2°, remplacer le mot «fournir» par le mot «proposer».

JUSTIFICATION

Le ou les demandeur(s) ont tout de même le droit d'accepter ou de refuser un accompagnement psychologique. Celui-ci ne doit pas être imposé.

2) **in het tweede lid de woorden** «van maximum 45 jaar» **weglaten**;

3) **in het derde lid de woorden** «ouder dan 47 jaar» **weglaten**.

VERANTWOORDING

In het seksueel leven gelden geen andere dan biologische beperkingen op de kinderwens. De medisch begeleide voortplanting (MBV) is niet meer dan een eenvoudige techniek om onvruchtbaarheid te verhelpen. Het is niet duidelijk waarom maximumleeftijden zouden moeten worden ingesteld.

Waarom opteren voor 45 jaar en niet voor 45 en een half jaar? Waarom zou inplanting van embryo's maar tot 47 jaar mogen en niet tot 48 jaar?

In deze aangelegenheid komt het er niet op aan bij wet een willekeurige beperking op te leggen, doch veeleer te weten of de vrouw in staat is in goede omstandigheden voor haarzelf en haar kind zwanger te raken en haar zwangerschap te voldragen.

Vanzelfsprekend komt het de arts toe die situatie te beoordelen.

Derhalve is niet duidelijk waarom artikel 4 erin voorziet leeftijdsgrenzen op te leggen... tenzij het in werkelijkheid doch heimelijk de bedoeling is de geboorte te verhinderen van een kind waarbij het leeftijdsverschil met de moeder te groot is om het behoorlijk op te voeden. Dat zou neerkomen op onaanvaardbare sociale controle en een aantasting van de persoonsautonomie.

Waarom wordt om het luidst het «seksueel welslagen» toegejuicht van sommige kunstenaars die op een leeftijd boven 70 jaar vader worden, terwijl men vrouwen zou verbieden op onverschillig welke leeftijd moeder te worden op voorwaarde dat hun lichamelijke gezondheid niet in gevaar komt.

Nr. 4 VAN DE HEER MONFILS

Art. 6

In het tweede lid, 2°, het woord «bieden» vervangen door het woord «voorstellen».

VERANTWOORDING

De aanvrager(s) heeft (hebben) toch wel het recht psychologische bijstand te aanvaarden dan wel te weigeren! Zulks moet niet worden opgelegd.

N° 5 DE M. MONFILS

Art. 15

Supprimer les mots « et pour autant qu'ils l'aient expressément prévu dans la convention visée aux articles 7 et 13 de la présente loi ».

JUSTIFICATION

Comment peut-on décider, au moment de la Convention, définitivement de l'attitude qu'adoptera l'épouse ou la compagne survivante? Tel époux ou compagnon qui, dans la Convention, refuse d'envisager l'implantation post mortem pourrait très bien, au moment proche de son décès suggérer de procéder à une insémination post mortem... mais la convention sera là qui l'interdit.

Laissons la femme survivante choisir son destin, naturellement, avec le délai de réflexion prévu à l'article 16.

N° 6 DE M. MONFILS

Art. 18

Au § 1er, supprimer les mots «, en raison de circonstances particulières».

JUSTIFICATION

Il s'agit encore une fois d'une intrusion inacceptable dans les choix intimes faits par les personnes concernées. D'ailleurs qui va juger de ces «circonstances particulières»? Qu'est ce qu'une circonstance particulière par rapport à une circonstance qui ne l'est pas?

N° 7 DE M. MONFILS

Art. 44

Supprimer les mots «et pour autant qu'elle l'ait expressément prévu dans la convention visée aux articles 7 et 42».

JUSTIFICATION

Cfr. Justification article 15

Nr. 5 VAN DE HEER MONFILS

Art. 15

De woorden «en zij dit uitdrukkelijk hebben vermeld in de overeenkomst bedoeld in de artikelen 7 en 13 van deze wet,» **weglaten.**

VERANTWOORDING

Hoe kan men, op het tijdstip dat de overeenkomst wordt gesloten, definitief beslissen welke houding de echtgenote of de langstlevende vriendin zullen aannemen? Een echtgenoot of vriend die in de overeenkomst weigert de *post mortem* implantatie op te nemen, zou, als zijn levenseinde nadert, zeer wel kunnen suggereren tot een *post mortem* inseminatie over te gaan..., maar de overeenkomst zal dat verbieden.

Laten we de langstlevende vrouw haar eigen toekomst laten bepalen, op natuurlijke wijze, met de bezinningstermijn waarin artikel 16 voorziet.

Nr. 6 VAN DE HEER MONFILS

Art. 18

In § 1, de woorden «wegens bijzondere omstandigheden» **weglaten.**

VERANTWOORDING

Andermaal is dit een onaanvaardbare inmenging in de intieme keuzes die de betrokkenen maken. Wie zal trouwens die «bijzondere omstandigheden» beoordelen? Wat is een bijzondere omstandigheid vergeleken met een omstandigheid die dat niet is?

Nr. 7 van de heer MONFILS

Art. 44

De woorden «en hij dit uitdrukkelijk heeft vermeld in de overeenkomst bedoeld in de artikelen 7 en 42,» **weglaten.**

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van artikel 15.

N° 8 DE M. MONFILS

Art. 68

Supprimer les alinéas 2 et 3.

JUSTIFICATION

Ces deux alinéas limitent en fait le droit du ou des parents de décider d'avoir un enfant pour des raisons qui les concernent seuls.

La problématique des «bébés sauveurs» ou «bébés médicaments» est connue. Dans certaines affections graves, la compatibilité entre enfants d'une même famille peut sauver l'enfant malade.

Une fois encore, il faut rappeler que la technique ne crée pas un champ particulier par rapport à la vie sexuelle normale mais qu'elle est simplement un palliatif en cas d'infertilité.

Si un couple a un enfant qui ne peut être sauvé ou guéri que par certains transferts compatibles mais qu'il ne trouve pas de donneur adéquat, il peut parfaitement concevoir librement un autre enfant avec pour objectif d'espérer une compatibilité.

Mais, quand il s'agit de fécondation in vitro, et donc de pure technique, leur liberté leur est enlevée et ils doivent se justifier devant le centre de fécondation et celui de génétique humaine... Et voilà le contrôle social que d'aucun ont toujours voulu imposer en matière éthique.

Ces deux alinéas sont d'autant plus absurdes que les parents pourront invoquer d'autres arguments que l'intérêt thérapeutique sans que leur assertion puisse être démentie... à moins que l'on ne se lance dans l'inquisition intrafamiliale !

Tout cela n'est pas acceptable.

Ce sont le ou les parent(s) qui, dans l'intimité, font leur propre choix.

Il n'est d'ailleurs nullement prouvé qu'un enfant conçu dans l'espérance d'une compatibilité avec son frère soit moins aimé que n'importe quel autre. Bien au contraire, ce geste de solidarité constitue aussi un acte d'amour.

Philippe MONFILS (MR)

Nr. 8 VAN DE HEER MONFILS

Art. 68

Het tweede en het derde lid weglaten.

VERANTWOORDING

Die twee leden beperken in feite het recht van de ouder(s) te beslissen een kind te krijgen om redenen waarmee niemand zaken heeft.

De problematiek van de «reddende baby's» (*saviour babies*) of «therapeutische baby's» (*designer babies*) is bekend. Voor sommige ernstige aandoeningen kan de compatibiliteit tussen kinderen uit eenzelfde gezin het zieke kind redden.

Eens te meer moet eraan herinnerd worden dat de techniek geen apart veld in het leven roept naast het normale seksleven, maar dat ze gewoonweg een redmiddel is in geval van onvruchtbaarheid.

Als een koppel een kind heeft dat alleen door bepaalde compatibele transplantaties kan worden gered of genezen maar het geen geschikte donor vindt, kan het perfect vrij een ander kind verwekken in de hoop alsnog compatibiliteit te bewerkstelligen.

Als het echter om een in-vitrofertilisatie en dus om loutere techniek gaat, wordt die vrijheid hun ontnomen en moeten ze zich verantwoorden voor het fertiliteitscentrum en het centrum voor menselijke erfelijkheid ... En precies daar doemt dan weer de sociale controle op die sommigen altijd hebben willen opleggen in ethische aangelegenheden.

Die twee leden zijn des te absurder omdat de ouders andere argumenten dan het therapeutisch belang zullen kunnen aanvoeren zonder dat hun bewering kan worden weerlegd ... tenzij men zich overgeeft aan een soort van intrafamiliale inquisitie !

Een en ander is onaanvaardbaar.

De ouder(s) maakt (maken) in alle intimiteit zijn (hun) eigen keuze.

Het is trouwens geenszins bewezen dat men een kind dat werd verwekt in de hoop dat het compatibel is met zijn broer of zus minder graag zou zien dan om het even welk ander kind. Integendeel, die daad van solidariteit is ook een daad van liefde.